

Evaluatie overlast van buitenevenementen in de zuidwesthoek van Groningen, seizoen '22, door Stadspark Natuurlijk!

Het buitenfeestseizoen 2022 is eind september ten einde gekomen. Tijd voor een evaluatie!

Korte inhoudsopgave:

In deze evaluatie geven we **een overzicht van de evenemententerreinen** die in de zuidwesthoek van Groningen voor mogelijke overlast zorgen; we gaan in op het **aantal toegestane evenementen** met veel geluid (geluidsdagen) en **het werkelijk gerealiseerde aantal**; we geven aan **wanneer** die evenementen hebben plaatsgevonden; we geven een globaal **overzicht van de ervaren overlast**, waarin we verschillende soorten onderscheiden, en gaan kort in op de oorzaken en de gevolgen ervan.

Ten slotte besteden we aandacht aan de **door de gemeente verplicht uitgevoerde monitoring van de overlast**; we maken ons daarbij zorgen of de gemeente daadwerkelijk in staat is alle gemelde overlast te registreren. In onze **conclusie** geven we op basis van onze evaluatie aanbevelingen voor het binnenkort aan te passen evaluatiebeleid van de gemeente Groningen.

Aantal grote buitenevenementen

- Terreinen:

In de zuidwesthoek van de gemeente Groningen bevinden zich op korte afstand van elkaar 3 terreinen waar buitenevenementen met hoge geluidsbelasting (de zgn. *geluidsdagen*) mogen worden georganiseerd, te weten:

- Evenemententerrein Stadspark , oftewel de voormalige Drafbaan
- Het Stadspark zelf
- Het Suikerunieterrein

Overlast moet bekeken worden vanuit het perspectief van de slachtoffers ervan. Omdat deze locaties zo dicht bij elkaar liggen, valt er een grote overlap te constateren in de wijken waar de overlast van de evenementen ervaren wordt. In de praktijk moeten bewoners van de zuidwesthoek van Groningen wat betreft geluidsoverlast door evenementen met deze drie terreinen rekening houden. Daarom hebben wij dit overzicht dan ook op deze drie terreinen toegespitst.

Aantal toegestane dagen met mogelijke overlast

Het aantal toegestane geluidsdagen betreft voor de Drafbaan en het Stadspark* (nu nog) samen 12, en voor het Suikerunieterrein eveneens 12. Het totaal aantal dagen met hoge geluidsbelasting in de zuidwesthoek van Groningen bedraagt dus per jaar 24. Omdat deze evenementen in de praktijk alleen in de periode eind april - eind september (5 maanden) worden georganiseerd, gaat het hierbij dus om een gemiddelde van iets meer dan 1 dag per week met mogelijke zware overlast.

*geluidsdagen in het Stadspark zelf kunnen volgens het bestemmingsplan alleen plaatsvinden als er een omgevingsvergunning voor is afgegeven.

Aantal gerealiseerde dagen met mogelijke overlast

Op de Drafbaan en in het Stadspark zijn in 2022 in totaal 8 evenementen georganiseerd met een hoge geluidsvergunning. Een van deze evenementen (Rapalje) duurde 2 dagen, zodat het totaal aantal dagen van mogelijke overlast op 9 kwam.

De verdeling per maand was als volgt:

- April: 2 dagen (25 en 26 april, Helden van Oranje en Kingsland)
- Mei: 1 dag (5 mei, Bevrijdingsfestival)
- Juni: 5 dagen (11-12 juni, Rapalje; 19 juni Stadspark Live; 22 juni, Hella Mega tour; 23 juni, Guns & Roses).
- Augustus: 1 dag (27 augustus, Hullabaloo).

Opvallend is dat het zwaartepunt van deze geluidsdagen die midden in de natuur van het Stadspark worden gehouden, in het voorjaar en in de eerste helft van de zomer valt, dus midden in de broedtijd.

Op het Suikerunieterrein zijn in 2022 in totaal 5 evenementen georganiseerd met een hoge geluidsbelasting. Sommige van deze evenementen duurden meerdere dagen, zodat het totaal aantal dagen van mogelijke overlast op 18 kwam.

De verdeling per maand was als volgt:

- Mei: 1 dag (28-5, Paradigm)
- Juli: 14 dagen (9 juli, Paradigm; 15-27 juli Lustrum Albertus Magnus)
- Augustus: 2 dagen (13/14 augustus, Paradigm)
- September: 1 dag (17 september, Paradigm).

In totaal is er in 2022 in de zuidwesthoek van Groningen dus sprake geweest van 27 dagen van evenementen met hoge geluidsbelasting.

Soorten overlast

Overlast kan in verschillende categorieën worden onderverdeeld::

- Verkeersoverlast (afgesloten wegen, parkeerproblemen, overmatige drukte)
- Rommel, zwerfvuil
- Geschreeuw op straat en vandalisme voorafgaand en na afloop van evenementen
- Geluidsoverlast van het evenement zelf.

De eerste drie categorieën overlast komen met name voor bij evenementen op de Drafbaan en in het Stadspark. Vanwege de wat afzijdige toegangsweg naar de evenementen op het Suikerunieterrein is daar minder sprake van. De laatste categorie, geluidsoverlast, speelt echter bij alle evenementen een rol.

Daadwerkelijke overlast

De gemeente houdt bij hoeveel meldingen van overlast er zijn geweest. Ook was er op 23 juni een speciale overlastmonitoring, waar Stadspark Natuurlijk! actief aan heeft meegewerkt door de gemeente tips te geven en gevels van huizen aan te wijzen waar geluidsmetingen zinvol zouden kunnen zijn. Deels betrof het gevels van leden van onze vereniging. We hebben de gemeente verzocht om inzage in die gegevens, alsmede in het aantal meldingen van overlast dat die dag, maar ook op andere dagen is gedaan. Tot nu

toe heeft de gemeente ons verzoek, ook na telefonisch aandringen, echter genegeerd. Daarom baseert Stadspark Natuurlijk! zich in dit stuk noodgedwongen uitsluitend op de meldingen die bewoners zelf bij Stadspark Natuurlijk! hebben gedaan.

Op basis daarvan kunnen we constateren dat er slechts 1 evenement is geweest waar bij ons geen melding van overlast is geweest; dat was Rapalje in het Stadspark op 11 en 12 juni.

Van alle andere evenementen is er door bewoners uit de zuidwesthoek van Groningen bij ons melding gedaan van overlast. In alle gevallen betrof dat geluidsoverlast. In mindere mate was er ook sprake van andere overlast, zoals verkeersproblemen, zwerfvuil e.d.

Tijdens alle evenementen hebben we bijgehouden hoe de wind waaide. Er valt een duidelijk verband te constateren tussen windrichting en overlast. Omdat er in het afgelopen evenementenseizoen een overwegend noordelijke/noordwestelijke wind heeft gewaaid, hebben vooral de bewoners die ten zuiden en ten zuidoosten van de evenementenlocaties wonen geluidsoverlast gehad. Het betrof vooral de wijken Corpus den Hoorn, De Wijert, Hoornse Meer en Hoornse Park, Laanhuizen en de Grunobuurt, waarbij met name Corpus den Hoorn het zwaar te verduren heeft gehad. Ook uit andere wijken zijn meldingen gekomen, maar meer incidenteel.

Wat de verkeersoverlast betreft, valt het volgende op te merken: met name de concerten die op een doordeweekse dag vielen (22 en 23 juni), hebben voor veel verkeers- en parkeerproblemen gezorgd. Omdat de aanvang van de evenementen samenviel met de normale spits van woon- en werkverkeer heeft dat tegen etenstijd tot lange files geleid. Ook parkeerden veel feestgangers op plekken waar dat niet mocht en zorgden zo ook bij vertrek voor overlast. Een speciale categorie vormden de deelscooters, die bij de concerten op het Suikerunieterrein op het Hoendiep werden geparkeerd en daar stoeperen en fietspaden blokkeerden.

Van rommel en zwerfvuil was in het verleden vooral in en rond het Stadspark sprake. Dat was weliswaar nog steeds het geval, maar door de inspanningen van de Stadsreiniging (hulde!) gaf dat dit jaar veel minder overlast. De rommel werd na elk concert snel en grondig opgeruimd.

Geschreeuw en vandalisme na afloop van de evenementen vond nog wel plaats, met name in de Grunobuurt (doorgangsroute naar station) en in Corpus den Hoorn, waar veel feestgangers hadden geparkeerd.

De geluidsoverlast tijdens de concerten

De precieze overlast is afhankelijk van de soort muziek en de decibelsterkte. Volksfeesten met liveoptredens van artiesten zorgen veelal voor hoorbaar gezang en gejoel. In sommige gevallen valt de tekst die gezongen wordt woordelijk te volgen en kan er meegezongen worden en is ook het enthousiasme van het publiek goed hoorbaar. Veel vaker is er sprake van overlast door ondersteunende geluiden, van met name dreunende bassen, dat betreft de laagfrequente tonen. Deze zijn op veel grotere afstand te ervaren (een omtrek van 0 tot 5 kilometer van de geluidsbron), en ook niet meer herkenbaar als muziek, maar als dreunend gebonk. Deze lage geluiden zorgen niet alleen in een groter gebied voor overlast, maar ook vanwege de lange duur van de overlast (8

tot 10 uur achter elkaar, vrijdags en zaterdags tot 01.00 uur) voor irritatie, stress en slaapproblemen. Met name de dancemuziek/techno-house muziek die op Paradigm ten gehore wordt gebracht, is tot op kilometers afstand van de feestlocatie een bron van overlast en ergernis voor bewoners. Het is voor een aantal bewoners de reden geweest om hun huis ten tijde van evenementen maar te ontvluchten. Het is de vraag hoeveel bewoners voor deze laatste optie kiezen: niet iedereen maakt hier melding van bij de gemeente.

Opvallend is ook dat de geluidsoverlast bij etagewoningen hoger is dan op de begane grond. Decibelmetingen bevestigen dat de overlast erger is naarmate men hoger woont.

Enige citaten van klachten die bewoners bij Stadspark Natuurlijk! hebben gemeld:

- "Hels lawaai", (Laanhuizen), "Bassen dreunen binnen" (Grunobuurt) "bonkende muziek, door de eigen muziek heen" (Corpus), "behoorlijk heftig" en "hinderlijk geluidsniveau" (Hoornse meer).
- "voortdurend dreunende bassen. Door weerkaatsing lijkt geluid overal vandaan te komen. Extreem lang dezelfde bas."
- "kind kon niet slapen door het lawaai, was te moe om naar school te gaan."
- "gisteren was het echt een ramp. En dan niet eens alleen het versterkte geluid: als de menigte werd uitgenodigd iets te zingen of te roepen was dat ook woordelijk te volgen. De eindtijd van middernacht werd ruim geïnterpreteerd, terwijl het geluid in de aanloop naar het eind werd opgeschroefd".
- "werken en winkelen was met die herrie niet te doen. Personeel had er 's avonds hoofdpijn van. Heeft geen klacht ingediend want: *ik dacht dat ze daar wel een vergunning voor hadden en dat het dus mocht*". (klant Welkoop, Peizerweg:)

Het is bij deze mate van geluidsoverlast duidelijk dat het niet om een beetje lawaai buiten gaat, maar om een langdurige invasie van geluid in de eigen woning, met ingrijpende gevolgen in de privésfeer. De gemeente Groningen hanteert hoge geluidsnormen (85 db op de dichtstbijzijnde gevels), terwijl melders die zelf geluid hebben gemeten, aangeven dat zij het bij 65 db op de gevel al zo onaangenaam vinden dat ze hun eigen huis het liefst zouden ontvluchten. En niet alleen de hoogte van de decibels zijn belang, maar ook de duur van de overlast en hoe vaak de overlast ervaren wordt. **Geluidsoverlast werkt cumulatief:** hoe vaker men aan zware geluidsoverlast wordt blootgesteld, hoe gevoeliger men ervoor wordt en hoe minder tolerant. Dat zijn eveneens factoren waarmee rekening gehouden moet worden bij het bepalen van de normen voor geluidsoverlast en voor het bepalen van het aantal geluidsdagen.

Het feit dat het optreden van de Simpleminds op 19 juni zelfs in Haren te horen was, roept de vraag op of de geluidsnormen die de gemeente heeft opgesteld niet overdreven hoog zijn.

Melding doen van overlast

Bij de gemeente Groningen kan men tijdens een evenement melding doen van overlast. Voor 1 juni 2022 kon dat telefonisch, via een telefoonnummer dat alleen tijdens het evenement zelf bereikbaar was (de klachtentelefoon). Ook was het mogelijk om via een

ingewikkelde route op de site van de gemeente een digitale melding te doen. Dan kreeg je een no-reply melding retour met een afschrift van de melding. Omdat de klachtentelefoon vaak in gesprek was of niet bereikbaar was en de digitale weg vaak te ingewikkeld, werd overlast lang niet altijd gemeld. Omdat de gemeente Groningen alleen uitgaat van daadwerkelijk geregistreerde klachten, is het aantal bewoners dat in het verleden daadwerkelijk overlast heeft ervaren onderbelicht gebleven. Deze nuancering heeft echter altijd ontbroken in de berichtgeving van de gemeente.

Verandering van melding van overlast doen per 1 juni

Op 1 juni 2022 heeft de gemeente de mogelijkheid om telefonisch melding te doen via de klachtentelefoon afgeschaft, overigens zonder hier ruchtbaarheid aan te geven. Vanaf die datum was het alleen nog maar mogelijk om digitaal melding te doen. Wel werd er vanaf die datum nu een nieuwe, handiger route naar het digitale klachtenformulier aangeboden, waar het Stadsbeheer live naar kon kijken, zodat er ook zo nodig gericht kon worden opgetreden. Ook ontving de melder een no-reply reactie met daarin een precieze kopie van de melding. Stadspark Natuurlijk! was positief over deze nieuwe digitale manier van melding doen van overlast, maar negatief over het feit dat de klachtentelefoon verviel. Ten slotte kan niet iedereen die overlast ervaart, voldoende overweg met een computer om snel en succesvol digitaal melding te doen. Ook vonden we het merkwaardig dat in de eigen nieuwsbrieven van de gemeente niets te lezen was over de gewijzigde manier van klagen over overlast.

Gewijzigd webadres klachtenformulier

Het webadres [de url] van het nieuwe klachtenformulier bleef ongeveer een maand actief, toen werd, opnieuw zonder dat de gemeente daar ruchtbaarheid aan gaf, er een ander webadres gebruikt dat toegang bood tot een andersoortig formulier, dat blijkbaar niet meer intern door de gemeente Groningen werd beheerd. En enige tijd later was er opnieuw sprake van een gewijzigd webadres en weer een ander klachtenformulier. (Zie voor de huidige stand van zaken:

https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=WE7jK-UM0WDB-tZ29hgsK4QxUs_Ys1jvslkJupn7b1UQVdXUkJEQ00yS1IJVzJFMTF0MUdGRDdPOCQIQCN0PWcu).

Tot onze verbazing en ergernis bleek dat er nu geen no-reply-reactie meer volgde. Wel kon je bij het invullen aangeven dat je een kopie wilde downloaden of afdrukken, maar als je dat deed, werd niet de gehele ingevulde tekst zichtbaar. De melders konden m.a.w. geen exacte kopie meer krijgen van hun melding en bovendien was het, door het ontbreken van een bevestigingsmail, evenmin duidelijk of de gemeente Groningen überhaupt wel een melding ontving. Stadspark Natuurlijk! vindt dat een duidelijke verslechtering van de situatie ten opzichte van de situatie op 1 juni jl.

Telefonisch melding doen bij organisator

Bij Hullabaloo op 27 augustus ontvingen de meeste bewoners van de aangrenzende wijken Laanhuizen en de Grunobuurt een informatiefolder in de bus van de organisator. Daarin werd een telefoonnummer vermeld dat kon worden gebeld bij overlast. Dat nummer had een netnummer dat met 035 begon, en werd dus vanuit Utrecht beheerd. Het roept de vraag op of de gemeente bij de verplichte overlastmonitoring wel alle

gedane telefonische meldingen mee zal krijgen. Overigens waren er in de wijk waar vanwege de windrichting de meeste overlast van Hullabaloo werd ervaren (Corpus den Hoorn), geen flyers verspreid door de organisatie. Ook bij verschillende edities van Paradigm zijn soortgelijke flyers verspreid, maar alweer niet in de wijken die de meeste overlast ervoeren.

Ontbrekend inzicht in het aantal meldingen van overlast

Vanaf dit jaar is de gemeente verplicht om bij te houden hoeveel meldingen van overlast er zijn bij de evenementen in het Stadspark en op het Suikerunieterrein. Wij vinden het vreemd dat de gemeente het beheer van de klachtentelefoon (1 nummer dat steeds hetzelfde was) nu uit handen heeft gegeven en er maar op moet vertrouwen dat de diverse organisatoren (die als belanghebbende baat hebben bij zo min mogelijk geregistreerde klachten) te goeder trouw zullen handelen bij het doorgeven van het aantal telefonische klachten dat nu bij steeds andere nummers kan worden gemeld. Ook het feit dat er in de loop van dit seizoen al drie keer sprake is geweest van een andere manier van digitaal melding doen met steeds weer een andere url, en men bovendien nu zelfs geen bevestiging meer krijgt dat men een melding van overlast heeft gedaan vinden we verontrustend. Het is voor Stadjsers niet meer na te gaan of de gemeente de meldingen wel ontvangt en registreert.

Conclusie

Op basis van wat Stadspark Natuurlijk! van haar achterban heeft gehoord, is de geluidsoverlast die de omwonenden van de evenementen op de Drafbaan, in het Stadspark en op het Suikerunieterrein hebben ervaren, vergelijkbaar met de jaren voor corona. De gemeente is wat geluidsoverlast betreft niet in staat gebleken om die te beheersen of te verminderen. Het is volkomen afhankelijk van de windrichting of en in welke mate je geluidsoverlast zal krijgen of niet. Bovendien maakt het uit wat voor soort muziek er wordt uitgevoerd. Bastonen van de dancemuziek op het Suikerunieterrein bereiken een groot aantal bewoners van de gemeente en zorgen door de aard van de muziek voor meer ergernis en stress dan liveoptredens van zingende artiesten.

Van de andere soorten overlast is die van de rommel en het zwerfvuil in vergelijking met voorgaande jaren afgenomen. Er wordt nu beter en sneller opgeruimd door Stadsreiniging. De overlast na afloop lijkt ook te zijn afgenomen, al hangt dat sterk af van het soort publiek. Er is wel meer overlast geweest van afgesloten wegen, moeite met parkeren en overmatige drukte op toevoerwegen. Onze indruk is dat dit met name te maken heeft met de evenementen die door de week zijn georganiseerd, omdat er dan ook sprake is van normaal woon-en werkverkeer. Evenementen die door de week worden georganiseerd trekken ook een zware wissel op het gewone dagelijkse leven van omwonenden, omdat er dan niet de mogelijkheid is van vroeg naar bed kunnen gaan of uitslapen.

Ten slotte vragen we ons vanwege het regelmatig aanpassen van de manier van overlast melden af of de gemeente wel in staat is om de werkelijk ervaren overlast goed te meten en te registreren.

Op basis van het voorgaande pleiten we voor:

- a) Een verlaging van de geluidsnormen, met name van de lage decibels, en daarbij rekening te houden met niet alleen de belasting op de meest nabije gevels maar ook op de hoogste gevels;
- b) Geen doordeweekse concerten meer, ook geen meerdaagse concerten;
- c) Een halvering van het aantal geluidsdagen op zowel Drafbaan als Suikerunieterrein, zodat omwonenden in de zuidwesthoek van Groningen voortaan te maken hebben met een totaal van 12 toegestane geluidsdagen, en niet van 24;
- d) Een meer transparante manier van het melden van overlast waarbij de melder een bevestigingsmail krijgt met een precieze kopie van de melding. Ook zien we graag dat de oude klachttelefoon in ere wordt hersteld;
- e) Bij het verlenen van vergunningen meer aandacht schenken aan de gevolgen van de show voor mens en milieu in de onmiddellijke omgeving;
- f) Bezoek verantwoordelijk wethouder en raadsleden aan wijken tijdens evenement.

Groningen, dd. 30 september, Stadspark Natuurlijk!